

[Gade]

og dermed understreger redegørelsen behovet for, at denne debat fortsætter. Landbrug er et erhverv med særlige vilkår og særlig betydning. Der er brug for en langt mere dybtgående drøftelse af de 3 hovedproblemer: strukturproblemet, miljøproblemet og finansieringsproblemet.

Larsen-Ledet (RV):

Det er med tilfredshed, det radikale venstre hilser, at vi får den længe bebudede debat om landbrugets forhold. I redegørelsen henvises til den betænkning, der blev offentliggjort i november 1983. Vi ved, at landbrugsorganisationerne har deltaget i udvalgsarbejdet. Udviklingen siden da – her tænker jeg mere præcist på de sidste ugers udvikling i EF-politikken – har vist, at det er svært at udtale sig om fremtiden. Det er muligt, at man i et udvalg og i en betænkning kan udtale sig om den fremtidige udvikling, men også på landbrugets område udvikler tingene sig, og man kan sætte spørgsmålstegn ved, om udvalget havde udtalt sig på samme måde i betænkningen, såfremt de sidste ugers udvikling havde været bekendt.

På landbrugsområdet er der problemer, vi ikke kan vente med at tage stilling til. Skal erhvervet overleve nogenlunde i disse kritiske år, er der brug for stadige korrektioner af landbrugspolitikken. Betænkningen fra 1977 lagde op til ekspansion af landbrugspolitikken, tanker, der stod og faldt med nogle forudsætninger om den generelle økonomiske politik. Vi ved, at flere af forudsætningerne ikke holdt stik, men det bevirkede vel nærmest, at anbefalingerne i den betænkning viste sig at harmonere meget dårligt med virkeligheden.

Det af landbrugsministeren nu gennemførte landbrugsforlig i EF viser, at der ikke er plads for produktionsudvidelser, men at det er helt andre tanker, der skal frem i de kommende år.

I den skriftlige redegørelse beskrives meget kontant, at operationen i 1977 lykkedes, men også, at patienten skranter. I nogen udstrækning blev produktionsapparatet moderniseret, men privatøkonomisk blev udbygningen ingen succes. Renteomkostningerne er steget betragteligt siden 1977, og jeg beklager, at man ikke tidligere i folketinget har draget konsekvenserne af denne udvikling,

nemlig at det har været og er uhyre vanskeligt for landbruget at udvikle sig i en samfundsøkonomi med et enormt højt renteniveau som det, vi har kendt.

Jeg bemærker også, at det noteres, at der har været et skævt forhold mellem afkastningsevnen og priserne på produktionsapparatet i landbruget. I punkt 4 nævnes den høje realrente i landbruget, og der henvises til, at den utilstrækkelige skatteevne har medført, at afskrivningsreglerne ikke har kunnet udnyttes. Her er der igen en henvisning til rentens betydning for landbrugets indtjening, uden at man i fremstillingen drager de rette konsekvenser.

I punkt 5 fremhæves igen det, om jeg så må sige, politiske synspunkt, at kun en stor egenkapital og udnyttelse af afskrivningsmulighederne sikrer, at nyinvesteringer er økonomisk forsvarlige. Det er altså forudsætningen, at man har stor egenkapital, for, at man kan foretage sig noget som helst i øjeblikket i dansk landbrug.

Det må hertil bemærkes, at vel sikrer en stor egenkapital eller en større indtjening sikkerheden, når der investeres, men det er selvfølgelig ikke den eneste forudsætning, for med kapital til en rente, der er tilpasset landbrugets situation, kan det også gøres forsvarligt at gennemføre investeringer.

For det radikale venstre er det af betydning, at veluddannede landmænd kan etablere sig uden absolut at skulle være i besiddelse af den helt store egenkapital. Med det nuværende finansieringssystem og indtjeningsforholdene er det utilfredsstillende, at kun landmænd med stor egenkapital kan tillade sig at investere. Der er mange unge landmænd, der starter med en begrænset egenkapital, så vi kan være bekymrede for, at denne forudsætning virker afskrækkende.

Det er jo nok realistisk, at man ikke umiddelbart kan forvente stigende realpriser for landbrugsvarer. Derfor er der også et udsagn om, at vejen frem for at overleve er en omkostningsreduktion og en stærkere produktivitetsudvikling. Så kan man jo håbe, at en reduktion af omkostningerne kommer, og at en forbedring af produktiviteten får lov til at blive hos den enkelte landmand. Inden for fjerkræproduktionen har der i de senere år været en meget stærk produktivitetsfremgang, mindre foder pr. kilo tilvækst, men vi har set, at denne produktivitetsfremgang ikke